

ТОКСОКАРОЗ СОБАК ТА КОТІВ

Наріманішвілі Д.Д.

Науковий керівник: Морозенко Д.В.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

disichka4@gmail.com

Вступ. Серед інвазійних хвороб собак та котів, незалежно від регіону, сезону, віку та породи, найбільш часто реєструються гельмінтози травного каналу. Частіше проявляються гельмінтозні міксінвазії у собак в складі нематод, цестод і рідше трематод. Досить рідко зустрічаються інвазії у чистому вигляді, зазвичай паразитування гельмінтів спостерігається у асоціації. Окрім того, що гельмінти справляють механічний, трофічний, алергічний та токсичний вплив на організм живителя, значної шкоди завдають вони як резервуарні хазяї вірусів, мікроорганізмів та найпростіших.

Мета дослідження. Проаналізувати біологію збудника токсокарозу, а також питання діагностики, лікування та профілактики захворювання.

Матеріали та методи. Проаналізовано літературні джерела щодо токсокарозу собак та котів.

Отримані результати. Збудником токсокарозу собак є нематода *Toxocara canis*, у котів – *T. cati* (*T. mystax*). Цих гельмінтів відносять до родини *Anisakidae*, надродини *Ascaridoidea*, підряду *Ascaridata*. *T. canis* – гельмінт світло-жовтого кольору. На головному кінці є три губи з широкими бічними кутикулярними крилами. Між стравоходом і кишечником знаходиться шлуночок. Це є характерною ознакою круглих гельмінтів родини *Anisakidae*. Довжина самців 5–10 см, у них загнутий хвостовий кінець і дві однакові спікули. Довжина самок – 10–18 см. *T. cati* має менші розміри тіла: 3–6 см самці та 4–10 см самки. Спікули у самців різної довжини. Яйця середніх розмірів (0,068–0,075 мм), круглі, темно-коричневі, з комірчастою зовнішньою оболонкою, незрілі.

В Україні токсокароз собак і котів також є досить поширеним, і є немало даних щодо його поширення у різних областях – Львівській, Тернопільській, Чернівецькій, Житомирській, Київській, Черкаській, Одеській, Чернігівській, Сумській, Полтавській, Дніпропетровській, Харківській та Донецькій. Зустрічається даний гельмінтоз і серед диких тварин України. Так, *T. mystax* характерна для диких котів на території України, а *T. canis* – і для рисі на території Житомирської області. Дослідники поширення гельмінтозів вказують на те, що популяція собак та котів у містах частіше, ніж у сільській місцевості, інвазована збудниками токсокарозу.

Токсокари є геогельмінтами, зараження тварин відбувається при заковтуванні інвазійних яєць, що проходять процес дозрівання у ґрунті. Яйця частіше виявляють у пробах, взятих з поверхні ґрунту і глибини близько 5–10 см. При цьому, найбільше яйцями гельмінтів забруднено ґрунт у місцях масового виходу собак, дитячих ігрових майданчиках міст, навколо сільськогосподарських будівель та місцях утримання собак у сільських населених пунктів.

На відкритій поверхні ґрунту фекалії швидко втрачають вологу і висихають до повітряно-сухого стану. В сонячні дні, і особливо в літні місяці, процес випаровування вільної вологи йде швидко. Фекалії, висихаючи, руйнуються і перетворюються на міський пил. Пил, а разом з ним яйця і личинки гельмінтів, широко розносяться в навколишньому середовищі і осідають на рослинах, продуктах харчування, воді і слизових оболонках тварин і людей.

Токсокароз, особливо за незначної інвазованості, має хронічний перебіг з атипичним проявом симптомів (слабкість, відставання в рості і розвитку молодняку, прогресивне виснаження, розлади травлення та дихання тощо). Характерним є зниження природної резистентності організму тварин, що підвищує сприйнятливості їх до різних інфекцій.

Гельмінтні захворювання у тварин викликають виснаження, погіршується відтворювальна здатність, у молодняку сповільнюється ріст і розвиток. Личинки токсокар, як і інші збудники паразитарних захворювань, у період вагітності можуть впливати на розвиток плоду і викликати внутрішньоматкове зараження ембріону, проникаючи через плаценту. Основним ускладненням гельмінтозів під час вагітності вважається анемія, розвиток якої призводить до зниження росту і розвитку плоду, підвищення перинатальної смертності і захворюваності у новонароджених.

Діагностувати кишкову форму токсокарозу можливо дослідженням фекалій тварини за допомогою одного з флотаційних методів. Усі вони спрямовані на витіснення яєць гельмінтів у поверхневу плівку при додаванні насиченого розчину речовин, що має більшу питому вагу, ніж самі яйця.

Ефективність антигельмінтиків залежить від принципу їх дії та особливостей об'єкта-мішені. Окрім цього, ефективність цих препаратів напряму залежить від особливостей фізіології організму хазяїна. Особливе місце серед засобів хіміопрфілактики та терапії гельмінтозів займають препарати пролонгованої дії, що тривалий час зберігають в організмі необхідну концентрацію для реалізації антигельмінтного ефекту. Відомо, що навіть до найбільш ефективних антигельмінтиків з часом у паразитів розвивається резистентність. Тому важливо періодично змінювати препарати для лікування та профілактики токсокарозу на ті, що мають інший принцип дії, сучасні та достатньо безпечні для тварин. Препарати для лікування тварин за токсокарозу

поділяються на дві основні групи – місцевої дії (націлені на знищення статевозрілих стадій паразиту, в кров майже не всмоктуються і виводяться в основному з фекаліями) та загальної дії (знищують як статевозрілих паразитів, так і на ларвальній стадії розвитку під час міграції у різних органах тіла; всмоктуються в кров та м'які тканини, метаболізуються печінкою, виводяться з фекаліями та сечею). Дозу антигельмінтика необхідно підбирати таким чином, щоб вона була достатньою для досягнення терапевтичного ефекту і при цьому не завеликою (здатною викликати токсичний ефект у організмі). Побічні явища можуть бути зумовлені не тільки токсичною дією антигельмінтиків, але і реакцією організму на загибель токсокар.

Висновки. Таким чином, було встановлено, що токсокароз собак та котів є досить небезпечною паразитарною хворобою, яка потребує застосування ефективної терапії сучасними антигельмінтними препаратами.

ДОСЛІДЖЕННЯ ХВОРОБ, ЯКІ НАЙЧАСТІШЕ ЗУСТРІЧАЮТЬСЯ У НЕ СТЕРИЛІЗОВАНИХ ТВАРИН

Нурутдинов М.С. Федянович А.М., Приходько О.Г.

Новомосковський коледж ДДАЕУ, Дніпропетровська обл., Україна

Vet-help@ukr.net

Вступ. Стерилізація – відносно не дорога операція, яка має ряд переваг для господарів, в першу чергу після її проведення не потрібно більше гадати, куди подіти незапланований приплід.

Можна одразу виключити багато хвороб, що пов'язані з репродуктивною функцією, гормональні хвороби, тварини стають більш спокійними, перестають “гуляти” та менше хворіють. У стерилізованих в молодому віці тварин майже зникає ймовірність виникнення гормонозалежних злоякісних пухлин молочної залози. У зрілому віці у багатьох тварин виникає необхідність в кастрації або стерилізації з медичних міркувань, а анестезіологічний ризик (ризик наркозу) різко зростає. Через це варто робити цю операцію у ранньому віці.

Мета дослідження. Переслідувала виявити хвороби, які б могли зустрітися у нестерилізованих домашніх тварин.

Матеріали та методи. Нами було проаналізовано хвороби, які найчастіше зустрічаються у не стерилізованих тварин. Дослідження проводились протягом 2018–2020 років на базі Новомосковського коледжу ДДАЕУ.

Отримані результати. Досить часто зустрічалися новоутворення репродуктивних органів у тварин. Пухлини матки і шийки зустрічається у сук